

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ KULTŪROS CENTRO
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ**

2021 m. gegužės 20 d. Nr. K14-2

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
AUDITO REZULTATAI	7
1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	7
2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų	7
3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	8
3.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius.	8
3.2. Dėl darbo sutarčių	10
3.3. Dėl kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas	10
3.4. Dėl darbo užmokesčio	11
3.5. Dėl turto apskaitos	11
3.6. Atsargų apskaita	14
3.7. Inventorizacija	14
4. Vidaus kontrolės aplinkos vertinimas	15
4.1. Biržų kultūros centro nuostatai	16
4.2. Planavimo sistema Kultūros centre	16
4.3. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai	18
4.4. Dėl paramos lėšų naudojimo	19
4.5. Dėl pinigų banko sąskaitose apskaitos	20
4.6. Dėl teikiamų atlygintinų paslaugų apskaitos ir tvarkos	20
4.7. Dėl dokumentų rengimo	21
REKOMENDACIJOS	22
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	24
PRIEDAI	28

IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos planu¹ ir vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. kovo 12 d. pavedimą Nr. K7-3 (pratęsimas 2021 m. balandžio 30 d. Nr. K7-5). Finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas) atliko Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė.

Audito tikslas – įvertinti Biržų kultūros centro 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų kultūros centras, juridinio asmens kodas – juridinio asmens kodas – 300000416, adresas – J. Basanavičiaus g. 4, 41170 Biržai.

Audituojamu laikotarpiu Biržų kultūros centrui vadovavo Romas Lesevičius, vyriausiąja buhalterė dirbo Irena Jakubauskienė.

Biržų kultūros centras (toliau – Kultūros centras) yra biudžetinė įstaiga, kurios pagrindinė paskirtis – kultūros kūrimas, skleidimas ir apsauga.

Kultūros centro pagrindiniai uždaviniai – saugoti, skleisti ir perduoti iš kartos į kartą tautines ir vietos tradicijas, organizuoti poilsį ir pramogas, padėti organizuoti profesinio meno sklaidą, demonstruoti kino ir videofilmus.

Kultūros centras turi Nemunėlio Radviliškio, Papilio, Pačeriaukštės, Pabiržės, Parovėjos, Širvėnos ir Vabalninko seniūnijų Kultūros centro skyrius.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Šios ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2020 metų Biržų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

Ši audito ataskaita yra Biržų rajono savivaldybės tarybai pateiktą tvirtinti 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių išvadų dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų numatytiems tikslams bus pareikšta audito išvadoje.

Ataskaita teikiama Kultūros centrui. Apie audito rezultatus informuojamas Biržų rajono savivaldybės meras, Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2020 lapkričio 12 d. įsakymas Nr. K2-10 „Dėl Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Kultūros centro 2020 metų ataskaitų rinkiniai²:

Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2020 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys³:

- biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3);
- žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).

Įvertinome Mokėtinų sumų ataskaitą⁴ pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2020 metais Kultūros centras vykdė 1 programą (Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa)⁵, kurioms įgyvendinti rajono savivaldybės taryba skyrė⁵ 684,4 tūkst. Eur lėšų:

- savivaldybės biudžeto – 670,5 tūkst. Eur;
- įstaigų pajamos, skiriamos programoms finansuoti – 13,9 tūkst. Eur.

Kultūros centras naudoja ir disponuoja jam nuosavybės teise priklausantį ir patikėjimo teise valdomą turtą, kurio ilgalaikio turto likutinė vertė 2020-12-31 – 2 106,7 tūkst. Eur.

Įstaiga per 2020 metus patyrė 684,2 tūkst. Eur kasinių išlaidų. Didžiausios išlaidos – 605,7 tūkst. Eur arba 88,5 proc. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje.

Auditas atliktas siekiant užtikrinti, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų, sudarytų sandorių ir ūkinių įvykių.

² Nustatyti Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T-32 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Kultūros centre vertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams 2020 metais. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, audito procedūras atlikome:

- finansinės veiklos srityje, vertindami:
 - asignavimų planavimą 2020 metams;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto sąmatų projektų rengimo ir vykdymo tvarkos;
 - klausimus, susijusius su įsipareigojimais, jų teisėtumą;
 - išlaidų/sąnaudų srityje vertindami:
 - prekių, paslaugų, darbų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl darbo užmokesčio nustatymo, priskaičiavimo ir mokėjimo;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl komunalinių paslaugų ir kitų prekių ir paslaugų išlaidų teisėtumo;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl išlaidų priskyrimo išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams;
- turto srityje vertindami:
 - turto apskaitos ir nusidėvėjimo skaičiavimo teisingumą;
 - turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo teisėtumą;
 - turto teisinę registraciją;
 - turto, gauto patikėjimo teisę perdavimą, naudojimą ir kontrolę;
 - turto, gauto ir perduoto pagal panaudą naudojimą ir kontrolę;
 - inventorizacijos atlikimą ir įsipareigojimų suderinimą;
- pajamų srityje vertindami:
 - pajamų už suteiktas paslaugas gavimą bei pervedimą į savivaldybės biudžetą;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl pajamų gautų iš kitų biudžetinių įstaigų;
 - kaip laikomasi teisės aktų, kuriais reglamentuojamas prekių, paslaugų suteikimas;
 - kaip laikomasi Savivaldybės tarybos patvirtintų įkainių, už teikiamas paslaugas.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į jų pažeidimų poveikį ir aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1,5 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 10,3 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos;
- 1,5 proc. Kultūros centro turto vertės, tai sudaro 31,6 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, buvo atliktos svarbiausių sričių (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, ilgalaikio turto, prekių ir paslaugų) audito procedūros – ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių detalios ir analitinės procedūros.

Tam buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito⁶ reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinis tikslumas), paklausimas (įrodymų gavimas pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentų, turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

AUDITO REZULTATAI

1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų

Kultūros centro biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įmonių biudžetinę apskaitą. Finansų ministro įsakymu⁷ įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

Audito metu išanalizavus Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitų (forma Nr. 2) asignavimus ir kasines išlaidas, nustatyta – patikslintas asignavimų planas pagal 2020-12-31 būklę yra 684,4 tūkst. Eur ir sutampa su Tarybos sprendimais.

Kultūros centro mokėtinės sumos metų pabaigoje sudarė 3,6 tūkst. Eur už prekes ir paslaugas. Palyginus su metų pradžia, suma padidėjo 0,5 tūkst. Eur. Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ nuostatose nustatyta, kad savivaldybės 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinės sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinės sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Todėl Tarybos sprendimu⁹ įpareigoti Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai užtikrinti, kad 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinės sumos) būtų ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinės sumas).

2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų

Kultūros centro metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Kultūros centras rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

2.1. Audito metu nustatyta, kad neteisingai 2020 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitoje sugrupuotas ilgalaikis materialusis turtas (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Eil. Nr.	Finansinės būklės ataskaitos straipsniai	Paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena	Suma, Eur	Balansinė sąskaita	Nustatytas neatitikimas
II.8	Baldai ir biuro įranga	16 023,08	10 517,59	1208	5 505,49
II.9	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	16 625,02	22 130,51	1209	-5 505,49

⁷ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais);

⁸ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 str. 3 p.

⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimo Nr. T-32 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto patvirtinimo“ 2 punktas.

2.2. Kultūros centro Priskaitymų-atsiskaitymų žiniaraščio duomenimis, priskaityta darbo užmokesčio per 2020 metus yra 591169,66 Eur, ligos pašalpos iš įmonės lėšų 336,36 Eur. Tiek 2020 m. Kultūros centro išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitose, tiek 2020 m. finansinių ataskaitų rinkinyje nurodyta, kad darbo užmokesčio priskaityta 590887,12 Eur, ligos pašalpos iš įmonės lėšų 282,54 Eur. Neatitiktis minėtose sąnaudų eilutėse – 53,82 Eur. Buhalterė paaiškino, kad ši neatitiktis atsirado todėl, kad 2020 m. pabaigoje apsirgus darbuotojui, įstaiga biudžeto eilutėje „ligos pašalpa iš įmonės lėšų“ skirtų asignavimų nebeturėjo.

2.3. Viešojo sektoriaus subjektai, rengiantys žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį, veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas rodo pagal jų pobūdį. Vienas iš pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnių yra kitų paslaugų sąnaudos¹⁰ – įvairių kitų paslaugų (pavyzdžiui, reklamos, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, teisinių paslaugų, mokslinių, statistinių ir panašaus pobūdžio tyrimų, mokėjimų už kredito įstaigų teikiamas paslaugas, prenumeratos, turto, išskyrus transporto priemones, draudimo ir panašiai) pirkimo sąnaudos. Kultūros centro veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija, kad kitų paslaugų sąnaudas sudaro – 40236,94 Eur. Išanalizavus Kultūros centro kitų paslaugų sąnaudas pastebėta, kad į kitų paslaugų sąnaudas yra įtraukta sąnaudų, kurios pagal 11-ojo VSAFAS nuostatas turėtų būti įtrauktos prie komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudų arba paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudų. Pavyzdžiui, 2020 m. balandžio 28 d. PVM sąskaita faktūra Nr. BM 200034 dėl šildymo sistemos ir šiluminio mazgo priežiūra, suma 461,62 Eur. AB Lietuvos pašto suteiktos korespondencijos siuntų paslaugos, kurių per metus sudarė 36,67 Eur. 2020 m. vasario 6 d. PVM sąskaita faktūra 20K3 Nr. 61 už gesintuvo patikrą, suma 70,36 Eur. 2020 m. gruodžio 17 d. išankstinė sąskaita apmokėjimui Nr. 31140373 „už svetainės talpinimą ir el. pašta“, suma 65,19 Eur.

3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

3.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius

2004 m. Biržų rajono savivaldybės taryba patvirtino¹¹ didžiausią leistiną Biržų kultūros centro etatų skaičių – 79. Kultūros centro direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymu¹² patvirtintos 76 pareigybės (etatai). Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. spalio 30 d. sprendimu¹³, atsižvelgiant, kad apie 22 etatų yra neužimti, Kultūros centro etatų skaičius sumažintas iki 57. Vadovaujantis minėtu Tarybos sprendimu, Kultūros centro pareigybių sąrašą direktorius patvirtino¹⁴ tik 2021 m. sausio 4 d. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, iš 57 pareigybių, – laisvų buvo 3,325 etato meno vadovų.

3.1.1. 2020 m. gruodžio 31 d. Kultūros centre dirbo 62 darbuotojai, iš kurių, Kultūros centro duomenimis, 12 arba daugiau kaip 19 proc. yra susijusių giminystės ryšiais, iš jų 3 tiesiogiai

¹⁰ LR Finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 patvirtintas 11-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Sąnaudos“ 12.13 p.

¹¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2004 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. T-313 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų didžiausio leistino darbuotojų etatų skaičiaus patvirtinimo“.

¹² Patvirtinta Biržų kultūros centro direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. B-1 „Biržų kultūros centro pareigybių sąrašas“.

¹³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. spalio 30 d. sprendimas Nr. T-231 „Dėl Biržų kultūros centro didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

¹⁴ Biržų kultūros centro 2021 m. sausio 4 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-1 „Dėl Biržų kultūros centro pareigybių sąrašo ir valdymo struktūros schemos patvirtinimo“.

pavaldūs įstaigos direktoriui. Specialiųjų tyrimų tarnyba¹⁵ pastebi, kad giminystės ryšiai institucijose savaime nėra problema, tačiau kuo didesnis nepotizmo intensyvumas egzistuoja, tuo didesnė tikimybė, kad gali būti bandoma naudotis einamomis pareigomis, proteguoti ir siekti naudoti savo šeimos nariams bei giminaičiams. Nepotizmo rizikos kyla, kai giminystė sieja asmenis, tarp kurių nors vienas turi administravimo įgaliojimus, atlieka su išteklių valdymu susijusias arba panašias funkcijas. Todėl nepotizmo kontrolei turėtų būti skiriamas pakankamas dėmesys, nes nuo to priklauso priimamų sprendimų objektyvumas ir skaidrumas, visuomenės pasitikėjimas vietos valdžios institucijomis.

3.1.2. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad kai apdraustajam apskaičiuotas darbo užmokestis mažesnis negu Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga, draudėjas apdraustojo ir draudėjo valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas už tarnautojus ar darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, apskaičiuoja nuo apskaičiuoto darbo užmokesčio ir papildomai iš savo lėšų sumoka apdraustojo ir draudėjo valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo sumos, kurią sudaro skirtumas tarp ne mažesnės kaip Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos ir apdraustojo apskaičiuoto darbo užmokesčio. Kultūros centre 2020 m. gruodžio mėnesį dirbo 13 darbuotojų, už kuriuos įstaiga moka VSD įmokas. Per 2020 m. Kultūros centras papildomai apskaičiavo VSD įmokų iki MMA už 5798,26 Eur. Biudžetinių įstaigų įstatymo¹⁶ 9 str. nurodyta, kad biudžetinės įstaigos vadovas yra vienasmenis biudžetinės įstaigos valdymo organas, kurio viena iš pareigų užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jo veikimą ir tobulinimą.

3.1.3. Biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.¹⁷ Atlikdami auditą pastebėjome, kad Kultūros centre keturių sargų, dirbančių po 0,75 etato, per 2020 m. priskaičiuota darbo užmokesčio virš 21 000 Eur be mokesčių (su paskaičiuotais viršvalandžiais). Sargų darbo grafikas yra nuo 17.00 val. iki 8.00 val., savaitgaliais budima visą parą. Manome, kad Kultūros centras, siekdamas piniginius išteklius naudoti ekonomiškai, turėtų spręsti klausimą dėl signalizacinės apsaugos paslaugų, juolab kad dalis Kultūros centro darbuotojų darbo grafikas yra iki 22.00 val.

3.1.4. Kultūros centre 11 darbuotojų eina valytojų pareigas arba 5,25 etato ir 1 darbuotojas arba 0,5 etato kiemsargio pareigas.

Kultūros centras dokumentų, pagal kuriuos būtų apskaičiuoti darbuotojams valomieji plotai ir etatai skaičius nepateikė. Savivaldybėje nėra nustatytų aplinkos ir vidaus patalpų plotų normatyvų, kurie būtų vienodai taikomi visoms įstaigoms bei, kuriais remiantis būtų nustatytas reikiamas darbuotojų skaičius. Toks sprendimas užtikrintų lygybę tarp įstaigų, apribotų galimybes piktnaudžiauti.

3.1.5. Kultūros centro valytojo pareigybės aprašymo¹⁸ 3 p. nustatyta pareigybės paskirtis – užtikrinti Kultūros centro kolektyvo repeticijoms naudojamų patalpų, esančių adresu: Biržų Šv. Jono Krikštytojo parapijos Caritas, Rotušės g. 4, Biržai, švarą ir tvarką. Darbuotojui skirta 0,25 valytojo etato, dirbant po 2 val. nuo pirmadienio iki penktadienio. Tačiau Kultūros centras patalpų

¹⁵ <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/kiti-tyrimai/nepotizmo-rizikos-institucines-strukturos-analize/7546>

¹⁶ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas 1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1113 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 7 p.

¹⁸ Patvirtinta 2017 m. vasario 1 d. direktoriaus įsakymu Nr. B-5.

naudojimo sutarties nepateikė. Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad atsižvelgiant į situaciją dėl koronaviruso plitimo, Vyriausybės paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje, Kultūros centro kolektyvo repeticijos minėtose patalpose nevyko, tačiau darbuotojui už patalpų valymą atlyginimas buvo mokamas.

3.2. Dėl darbo sutarčių

Kultūros centro direktoriaus įsakymu¹⁹ nuo 2018 m. vasario 1 d. į meno vadovo pareigybės pavadinimą pakeistos šios pareigybės:

1. Pramoginių šokių kolektyvo vadovo (0,5 pareigybės);
2. Vaikų folkloro ansamblio vadovo (0,5 pareigybės);
3. Folkloro kolektyvo vadovo (0,5 pareigybės);
4. Etnografinio ansamblio „Bočiai“ vadovo (1 pareigybė);
5. Ansamblio „Diksilendas“ meno vadovo (0,75 pareigybės);
6. „Kaziuko kapelos“ vadovo (0,5 pareigybės);
7. Pučiamųjų orkestro vadovo (0,5 pareigybės).

Šiuo atveju buvo sudarytos naujos darbo sutartys, nenurodant, kad jos sudarytos ankstesnės darbo sutarties pagrindu. Pavyzdžiui: 2011 m. sausio 18 d. sudaryta darbo sutartis Nr. DA-320, kuri nėra nei pakeista, nei nutraukta, o 2018 m. vasario 1 d. su tuo pačiu darbuotoju sudaryta nauja darbo sutartis Nr. 436. Taip pat visiems darbuotojams, su kuriais iki 2017 m. liepos 12 d. buvo pasirašytos darbo sutartys, perrašytos darbo sutartys 2018-02-01 data. Darbo kodekso 45 straipsnio 1 d. nustatyta, kad su darbuotojo rašytiniu sutikimu galima pakeisti būtinąsias darbo sutarties sąlygas, papildomas darbo sutarties sąlygas, nustatytą darbo laiko režimo rūšį ar perkelti darbuotoją dirbti į kitą vietovę darbdavio iniciatyva. Darbo kodekso 43 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad darbo sutarties pakeitimai, kurie yra nustatyti Darbo sutarties formoje, daromi raštu. Kultūros centras netinkamai įformino darbo sutarčių pakeitimus, sudarydamas naujas darbo sutartis, nuo 2017 m. liepos 12 d. Kultūros centro direktoriaus patvirtinta²⁰ pavyzdinės darbo sutarties forma, sutartys turi būti sudaromos tik su naujai priimtais darbuotojais.

3.3. Dėl kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas

Darbo kodekso 127 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad Kasmetines atostogas pakeisti pinigine kompensacija draudžiama, išskyrus darbo santykių pasibaigimą, kai darbuotojui sumokama kompensacija už nepanaudotas visos trukmės kasmetines atostogas ar jų dalį, su šio straipsnio 5 dalyje nustatytais apribojimais. Audito metu nustatyta, kad 2020 m. keturiems atleistiems darbuotojams sumokėtos kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas, tačiau vienam darbuotojui neteisingai suskaičiuotos dienos; skaičiuojant nepanaudotas kasmetinių atostogų dienas imamas tik paskutinių metų (šiais atvejais 2020 m.) darbo dienų skaičius, taip pat nėra aišku, kodėl skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį vienam darbuotojui paskaičiuotas vidutinis vienos valandos darbo užmokestis, o ne vienos dienos vidutinis darbo užmokestis. Tokiais atvejais skirtumas tarp apskaičiuoto darbo užmokesčio susidarė iki 6,99 Eur darbuotojo nenaudai.

¹⁹ Biržų kultūros centro 2018 m. sausio 25 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-2 „Dėl pareigybių pavadinimų pakeitimo ir darbo sutarčių performavimo“.

²⁰ Biržų kultūros centro 2017 m. liepos 12 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-21 „Dėl pavyzdinės darbo sutarties formos patvirtinimo“.

3.4. Dėl darbo užmokesčio

Kultūros centro darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius, priemonių, premijų ir materialinių pašalpų mokėjimo sąlygas, darbuotojų pareigybių lygius ir grupes, kasmetinį veiklos vertinimą nustatytas Kultūros centro darbo apmokėjimo sistemoje²¹ ir Darbo tvarkos taisyklėse.²²

2018 m. vasario 1 d. darbo sutarties Nr. DA-443 priede Susitarimas dėl papildomo darbo su darbuotoju sudarė susitarimą dėl papildomo darbo eiti sargo pareigas ligos laikui²³. Papildomas darbas atliekamas pagrindinio darbo metu, mokant 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemonę. Norime atkreipti dėmesį, kad šių darbuotojų darbo valandos pagal patvirtintus grafikus nesutampa, todėl vaduojantis darbuotojas negalėjo atlikti darbo savo pagrindinio darbo metu. Darbo kodekso 120 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose privaloma įtraukti darbuotojo faktiškai dirbtus: viršvalandžius; darbo laiką švenčių dieną; darbo laiką poilsio dieną, jei jis nenustatytas pagal grafiką; darbo laiką naktį; darbo laiką pagal susitarimą dėl papildomo darbo. Vaduojančio sargą darbuotojo darbo laiko apskaitos žiniaraštis nesudarytas, todėl nėra aišku, kokios darbo valandos buvo išdirbtos. Taip pat netinkamai suformuluotas darbuotojui apmokėjimas už papildomą darbą, kadangi mokant 30 procentų priedą neapmokama už nakties laiko valandas. Darbo kodekso 144 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už darbą naktį mokamas ne mažesnis kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio dydžio užmokestis.

3.5. Dėl turto apskaitos

Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos, įstatymų nustatyta tvarka įgijusios turtą savivaldybės nuosavybėn, jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savivaldybei²⁴. Nekilnojamojo turto registre turi būti įregistruotos nuosavybės ir patikėjimo daiktinės teisės²⁵.

²¹ Biržų kultūros centro 2019 m. gruodžio 31 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-30 „Dėl Biržų kultūros centro vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“; Biržų kultūros centro 2020 m. gruodžio 28 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-18 „Dėl Biržų kultūros centro darbo apmokėjimo sistemos“.

²² Biržų kultūros centro 2017 m. rugsėjo 25 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-25 „Dėl darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“.

²³ Biržų kultūros centro 2020 m. rugsėjo 2 d. direktoriaus įsakymas Nr. P-103.

²⁴ Lietuvos Respublikos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 straipsnio 2 dalis.

²⁵ Nekilnojamojo turto registro įstatymo pakeitimo įstatymas, Nr. IX-391, 2001 m. (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. ir 11 str.

3.5.1. Kultūros centras patikėjimo teise valdo nekilnojamąjį turtą (žr. 2 lentelę)

2 lentelė

Ei. Nr.	NT adresas, unikalus numeris	Perduotas bendras plotas kv. m	NT įsigijimo ar pasigavimo savikaina	NT balansinė vertė	Registru centre įregistruota Taip/Ne	Perduota pagal panaudą	Panauda Registru centre įregistruota Taip/Ne	Buhalterijoje užregistruota inv. Nr.
1.	J. Basanavičiaus g. 4 Biržai, Nr. 3699-2004-5010, Pastatas-kultūros namai	2449,39	169363,7	121775,63	Ne			401010003
2.	J. Basanavičiaus g. 4, Biržai 3699-2004-5022 pastatas-garažas	485 kub. m. 139,00	4054,68	3601,24	Ne			401201318 401010004 401010005
3.	Liepų g. 25, Nausėdžių k., Biržų r., Nr. 4400-1821-9055 Pastatas-kultūros namai	834,75	10000,58	1412,22	Ne			401080005
4.	Londono g. 25, Kratiškių k., Biržų r., Nr. 4400-1033-1187, Pastatas-kultūros namai	295,7	40440,22	8719,14	Taip			401080001
5.	S. Neries g. 5A, Vabalninkas, Biržų r., Nr. 3697-8006-8013 Pastatas-kultūros namai	544,61	89293,62	20683,93	Ne			401010016
6.	S. Neries g. 5A, Vabalninkas, Biržų r., Nr. 3697-8006-8024 Pastatas-ventiliatorinė	16 kub.m 4.00			Ne			Neužregistruota
7.	S. Neries g. 5A, Vabalninkas, Biržų r., Nr. 3697-8006-8035 Pastatas-ventiliatorinė	30 kub.m 13.00			Ne			Neužregistruota
8.	Draugystės g. 29A, Obelaukių k., Biržų r., Nr. 3697-4008-9018, Pastatas-kultūros namai (55/100 dalis)	583,25	11947,69	3424,41	Taip	Obelaukių bendruomenė 583,25 kv.m 2008-05-22 panaudos sutartis Nr. SS-62. 2011-09-22 panaudos sutartis Nr. SS-2	Taip	401080008 Nėra į užbalansį įtraukta panaudos perdavimo
9.	Sodų g. 13, Pasvaliečių k., Biržų r., Nr. 4400-1183-9276, Pastatas-kultūros namai	374,21	10453,26	1195,01	Taip	Pasvaliečių kaimo bendruomenei 374,21 kv.m. 2010-11-02 panaudos sutartis Nr. SS-1	Taip	401010007 Nėra į užbalansį įtraukta panaudos perdavimo
10.	Upytės g. 5, Šukionių k., Biržų r., Nr. 4400-0793-4209, Pastatas-kultūros namai	665,16	15921,86	4379,47	Taip	Šukionių bendruomenė 468,61 kv.m. 2006-05-15 panaudos sutartis Nr. SS-20 (su vėlesniais pakeitimais)	Taip	401010008 Nėra į užbalansį įtraukta panaudos perdavimo

Kultūros centras patikėjimo teise valdo 10 nekilnojamojo turto vienetų, iš kurių tik 4 yra įregistruoti Registru centre.

3.5.2. Registrų centro duomenimis, Kultūros centras turi du Pastatus-ventiliatorines S. Neries g. 5A, Vabalninke (Nr. 3697-8006-8024, Nr. 3697-8006-8035). Kultūros centro buhalterinėje apskaitoje šie pastatai nėra užregistruoti.

3.5.3. Registrų centro duomenimis Kultūros centras valdo pastatą-garažą J. Basanavičiaus g. 4, Biržai Nr. 3699-2004-5022, kuris buhalterinėje apskaitoje apskaitomas kaip trys turto vienetai (inventorinis Nr. 401201318, Nr. 401010004 ir Nr. 401010005).

3.5.4. Kultūros centro pagal panaudos sutartis valdomas nekilnojamasis turtas (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Ei. Nr.	NT adresas, unikalus numeris	Perduotas bendras plotas kv.m	Registrų centre įregistruota Taip/Ne	Perduota pagal panaudą	Panauda Registrų centre įregistruota Taip/Ne	Buhalterijoje užregistruota inv.Nr.
1.	Vytauto g. 47, Biržai Nr. 4400-0673-4978, pastatas-bendrabutis	1075,85		79,37 kv.m. (nuo 2015-10-26 iki 2020-10-26) 2015-10-26 panaudos sutartis Nr. ST-35	Taip	Veiklos nevykdo, turtas grąžintas, tik neišregistruotas iš Registrų centro.
2.	Pačeriaukštės I k., Biržų g. 6, Nr. 3696-9019-0010 Pastatas-kultūros namai	549,47		271,45 kv.m. 2016-05-12 panaudos sutartis Nr. E36-32	Taip	1301210012B
3.	Rožių g. 16, Papilys Nr. 3693-5007-5011, Pastatas-parduotuvė su kultūros paskirties patalpomis	1116,71		1. 232,63 kv.m. 2012-05-18 panaudos sutartis Nr. SS-5 su Papilio Nekaltosios Švč.M.Marijos parapija 2. 118,37 kv.m. 2013-05-21 panaudos sutartis Nr. 3 su Vytautu Zurba	Taip	Neužregistruota
4.	Žibučių g. 3 Meiliūnų k. Nr. 4400-2029-6682 Pastatas-mokykla	460,54		62,95 kv.m. 2013-11-14 panaudos sutartis Nr. ST-114	Taip	Veiklos nevykdo, turtas grąžintas, tik neišregistruotas iš Registrų centro.

Savivaldybės NT perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti šiems subjektams: biudžetinėms įstaigoms; viešosioms įstaigoms, kurios yra viešojo sektoriaus subjektai; asociacijoms bei labdaros ir paramos fondams įstatymo nustatytais atvejais; kitiems subjektams, kai tai numato įstatymai²⁶.

Kultūros centras yra grąžinęs turtą Vytauto g. 47, Biržai Nr. 4400-0673-4978, pastatas-bendrabutis ir Žibučių g. 3 Meiliūnų k. Nr. 4400-2029-6682 Pastatas-mokykla, tačiau šie įrašai nėra atlikti Registrų centre.

3.5.5. Kultūros centro ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašo 3.13 p.²⁷ nustatyta, kad „Gavus ilgalaikį materialųjį turtą pagal panaudos ar nuomos sutartį, jis registruojamas Centro nebalansinėse sąskaitose, nurodant kiekvieno ilgalaikio materialiojo turto vieneto inventoriaus

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas VIII-729, 1998 m. (aktuali redakcija), 14 straipsnio 1 dalis.

²⁷ Patvirtintas Biržų kultūros centro 2017 m. gruodžio 29 d. direktoriaus įsakymu Nr. B-42 „Dėl apskaitos politikos ir vidaus tvarkų aprašų patvirtinimo“.

numerį, nuomotoją ar panaudos gavėją. Kultūros centro nebalansinėje sąskaitoje 0130001 „Pagal panaudos sutartis gautas turtas“ užregistruotas tik Pastatas-kultūros namai Pačeriaukštės I k., Biržų g. 6, Nr. 3696-9019-0010.

3.5.6. Kultūros centro Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos apraše nėra nustatyta, kaip registruojamas panaudai perduotas ilgalaikis materialusis turtas. Kultūros centras panaudai perduoto ilgalaikio materialiojo turto neregistruoja, nors pavyzdiniame Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašo 113 p. nustatyta, kad panaudai perduotas ilgalaikis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

3.5.7. Norime atkreipti dėmesį, kad darbo sutartyse yra nurodoma, kad darbuotojas priimamas dirbti šiomis būtinosiomis darbo sąlygomis tam tikruose skyriuose: (pvz. Biržų kultūros centro Mielėnų skyrius, Biržų kultūros centro Ančiškių skyrius, Ramongalių skyrius ir t.t.). Kultūros centras minėtuose kaimuose patalpų neturi, dokumentų, įrodančių, kad Kultūros centrui leidžiama naudotis patalpomis, įstaiga nepateikė, patalpomis naudojasi žodiniu susitarimu.

3.5.8. Žemės įstatymas nustato, kad valstybinė žemė gali būti perduodama laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms, savivaldybėms, miškų urėdijoms, valstybinių rezervatų ir parkų direkcijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms ir kt.²⁸ Asmenys, kuriems statiniai ar įrenginiai (jų dalys) perduoti patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais ar jų įsigyti nuosavybėn, privalo per 3 mėn. nuo minėto turto perdavimo ar įsigijimo nuosavybėn dienos valstybinės žemės patikėtiniui pateikti prašymą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą, kurio reikia šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti. Valstybinės žemės sklypai perduodami neatlygintinai naudotis tik valstybės ar savivaldybių funkcijoms atlikti²⁹. Audito metu nustatyta, kad Kultūros centras nėra sudaręs valstybinės žemės panaudos sutarčių neatlygintinai naudoti valstybinės žemės sklypus, kurių reikia patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais gauto nekilnojamo turto eksploatacijai.

3.6. Atsargų apskaita

Kultūros centro atsargų apskaita vedama vadovaujantis Atsargų apskaitos tvarkos aprašu.³⁰ Pavyzdiniame biudžetinių įstaigų Atsargų apskaitos tvarkos aprašo³¹ 9 punkte nustatyta, kad „Registruojant apskaitoje atsargų perdavimo arba pardavimo operaciją, nuvertėjimą arba nurašymą, įvedama informacija apie nuvertėjimo arba nurašymo iš balanso ir iš nebalansinės apskaitos pagrindą“. Kultūros centro Atsargų nurašymo ir perdavimo aktuose nenurodomas atsargų nurašymo pagrindas.

3.7. Inventorizacija

Kultūros centro inventorizaciją reglamentuoja Biržų kultūros centro inventorizacijos taisyklės³² bei Kultūros centro Apskaitos politika. Inventorizacijos taisyklės³³ numato, kad Viešojo

²⁸ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (2004-01-27 įstatymo Nr. IX-1983 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 8 str. 1 d.

²⁹ Valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 1995-11-13 nutarimu Nr. 1428 (2009-06-10 nutarimo Nr. 629 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 5 ir 10 p.

³⁰ Biržų kultūros centro direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. B-42 „Dėl apskaitos politikos ir vidaus tvarkų aprašų patvirtinimo“.

³¹ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/Atsargu_tvarka_11-19.pdf

³² Biržų kultūros centro direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 20 d. įsakymas Nr. B-15 „Dėl Biržų kultūros centro turto inventorizacijos taisyklių ir pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti Biržų kultūros centro turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³³ Lietuvos Respublikos 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ 8 p.

sektorius subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus. Subjekto vadovas įstatymų nustatyta tvarka atsako už inventORIZACIJOS organizavimą ir atlikimą laiku, inventorizavimo duomenų išsaugojimą, sutikrinimo žiniaraščiuose nustatytų trūkumų išieškojimą, galutinio sprendimo priėmimą³⁴.

Biržų kultūros centro direktoriaus įsakymu³⁵ ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, visų rūšių atsargų, turto gauto pagal panaudos sutartį, mokėtinų ir gautinų sumų, nepanaudotų numeruotų blankų, piniginių lėšų kasoje ir banke inventORIZACIJAI atlikti sudaryta komisija. Įsakyme suformuoti nurodymai yra prieštaringi: 2.1 p. įpareigota ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, turto, gauto pagal panaudos sutartį, visų rūšių atsargų, mokėtinų ir gautinų sumų ir atsargų, išnuomoto turto metinę inventORIZACIJĄ atlikti 2020 m. lapkričio 30 d. duomenimis. 3.2.2 p. pavesta atlikti mokėtinų ir gautinų sumų inventORIZACIJĄ pagal gruodžio 31 d. būklę.

InventORIZACIJOS komisija įpareigota inventORIZACIJĄ atlikti nuo 2020 m. gruodžio 7 d. iki 2021 m. sausio 22 d., iki 2021 m. sausio 29 d. apibendrinti inventORIZACIJOS rezultatus ir pateikti pasiūlymus Kultūros centro direktoriui. Kultūros centro inventORIZACIJOS rezultatai apibendrinti dokumente „Dėl inventORIZACIJOS rezultatų įforminimo“, kuriame nėra datos. InventORIZACIJOS aprašuose-sutikrinimo žiniaraščiuose direktoriaus tvirtinimo žymoje nėra datų, todėl negalime patvirtinti, kad inventORIZACIJA atlikta nustatytais terminais.

InventORIZACIJOS taisyklių 17 p. nustatyta, kad inventORIZAVIMO aprašai sudaromi pagal požymius (aplinkybes):

- grupavimą į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines);
- sutartis (nuomos, panaudos, pasaugos, jungtinės veiklos (partnerystės) ir kt.), pagal kurias turtas nėra subjekto nuosavybė arba nėra subjekto valdomas patikėjimo teise, sudarymo faktą.

Pastebėta, kad inventORIZACINIAI aprašai nesugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines), ne visiems sudaryti išsinuomoto, naudojamo pagal panaudos sutartis, laikinai saugomo ir kito subjekte esančio ilgalaikio materialiojo turto inventORIZAVIMO aprašai, kuriuose turi būti nurodomas nuomos (panaudos, saugojimo) pabaigos laikas ir sudaromi atskiri inventORIZAVIMO aprašai pagal kiekvieną savininką.

4. Vidaus kontrolės aplinkos vertinimas

Už įstaigos veiklos (įskaitant apskaitą) organizavimą, efektyvios vidaus kontrolės (įskaitant finansų kontrolę) sukūrimą, jos veikimą bei tobulinimą yra atsakingas įstaigos vadovas.

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo³⁶ 2 str. 7 d. nustatyta, kad vidaus kontrolė – viešojo juridinio asmens rizikos valdymui jo vadovo sukurta kontrolės sistema, kuria siekiant viešajam juridiniam asmeniui strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, turi būti nustatomi ir analizuojami rizikos veiksniai ir kuriama vidaus kontrolė, kurios tikslai – padėti užtikrinti, kad viešasis juridinis asmuo:

- 1) laikytųsi teisės aktų, reglamentuojančių viešojo juridinio asmens veiklą, reikalavimų;
- 2) saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

³⁴ Ten pat, 64 p.

³⁵ Biržų kultūros centro direktoriaus 2020 m. spalio 16 d. įsakymas Nr. B-12 „Dėl inventORIZACIJOS komisijos sudarymo ir inventORIZACIJOS atlikimo“.

³⁶ Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 (su vėlesniais pakeitimais)

- 3) vykdytų veiklą laikydamasis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;
- 4) teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

4.1. Biržų kultūros centro nuostatai

Kultūros centro nuostatai nauja redakcija patvirtinti 2012 m. Tarybos sprendimu³⁷ Nr. T-287.

Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, kad Savivaldybės kultūros centre turi būti kolegiali patariamojo balso teisę turinti Kultūros centro taryba bei numatytos Kultūros centro tarybos funkcijos, kiek narių ir kokios sudėties ji turi būti sudaryta. Kultūros centro taryba ir jos darbo reglamentas patvirtintas tik 2020 m.³⁸.

4.2. Planavimo sistema Kultūros centre

Strateginis planavimas – procesas, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai vykdyti įmonės misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus veiksmingai panaudojant finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius. Strateginiai veiklos planai turi būti peržiūrimi kiekvienais metais ir gali būti koreguojami. Tobulinimo tikslas – nuolat reaguoti į strategiškai svarbią informaciją, neleisti įmonei nukrypti nuo savo siekiamų tikslų ir užtikrinti, kad šie planai būtų įgyvendinami kokybiškai.

Kiekvienais metais Savivaldybės taryba patvirtinta 3 metų strateginius veiklos planus, kuriuose numatomi nustatytų priemonių įgyvendinimo (produkto) rodikliai. Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programos (Nr. 3) priemonei „Kultūrinių poreikių tenkinimas, Savivaldybės kultūrinio savitumo ir tautinio identiteto puoselėjimas“ nustatytas rodiklis – surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius (žr. 4 lentelę).

4 lentelė

Metai	2018	2019	2020	2021	2022
Strateginis veiklos planas	Surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius vnt./finansavimas, tūkst. Eur*				
2018-2020 metų	655/45,3	655/45,0	655/45,0	-	-
2019-2021 metų	-	655/59,5	655/60,0	655/60,0	-
2020-2022 metų	-	-	655/71,3	655/137,7	455/139,0

*Priemonę vykdo Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Biržų kultūros centras, Biržų krašto muziejus „Sėla“, Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielino viešoji biblioteka.

Priemonei Kultūros centro veiklos organizavimas ir administravimas nustatytas rodiklis – Kultūros centro paslaugų gavėjų skaičius ((tūkst.) žr. 5 lentelę).

³⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-287 „Biržų kultūros centro nuostatai“.

³⁸ Biržų kultūros centro direktoriaus 2020 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. B-7 „Dėl Biržų kultūros centro tarybos sudarymo ir tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

5 lentelė

Metai	2018	2019	2020	2021	2022
Strateginis veiklos planas	Kultūros centro paslaugų gavėjų skaičius, tūkst. vnt./ finansavimas, tūkst. Eur				
2018-2020 metų	76,0/539,3	77,0/565,0	77,0/565,0	-	-
2019-2021 metų	-	77,0/594,5	77,0/605,0	71,0/615,0	-
2020-2022 metų	-	-	69,0/653,0	69,0/716,9	68,0/752,1

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Analizuojant duomenis, matyti, kad siektini rodikliai mažėja, nors finansavimas iš Savivaldybės biudžeto yra augantis. Norime atkreipti dėmesį, kad pagal Savivaldybės strateginius veiklos planus Kultūros centro veiklai organizuoti 2020 metams išaugo 88 tūkst. Eur (2018–2020 m. strateginiame veiklos plane 2020 metams buvo skirta 565,0 tūkst. Eur, 2020–2022 – 653,0 tūkst. Eur), tačiau Kultūros centro paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 8 tūkst. (2018–2020 m. strateginiame veiklos plane 2020 metams buvo numatyta 77,0 tūkst. paslaugos gavėjų, 2020–2022 – 69,0 tūkst.).

Kultūros centro 2018–2019 metų strateginis plėtros planas³⁹ (toliau – Planas) parengtas remiantis Biržų rajono savivaldybės 2018–2020 metų strateginio veiklos planu⁴⁰. Strateginio planavimo metodikoje nustatyti, kokie yra planavimo dokumentai, kad asignavimų valdytojai tvirtina strateginius veiklos planus (3 metų)⁴¹. Strateginis veiklos planas – veiklos planavimo dokumentas, kuriame atsižvelgiant į ilgą ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų tikslus ir aplinkos analizės išvadas suformuluojama misija ir veiklos prioritetai, nustatomi strateginiai tikslai ir siejami rezultatai, aprašomos vykdomos programos, numatomi asignavimai ir žmogiškieji ištekliai⁴². Kultūros centro Plane iškelti tikslai nesutampa su Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose nustatytais tikslais, priemonėse uždaviniais įgyvendinti įgyvendinimo rodikliai nei kiekine, nei sumine išraiška nenustatyti (nenustatytas Kultūros centro paslaugų gavėjų, surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius bei finansavimas jiems pasiekti nepaskirstytas).

Savivaldybės taryba metinei Biržų kultūros centro veiklos ataskaitai pritarė⁴³. Norime atkreipti dėmesį, kad ataskaitoje turi atsispindėti pasiekti rezultatai, tačiau ataskaitoje plačiai aprašyta apie 2020 m. parengtus ir pateiktus 4 projektus, nors įgyvendintas tik vienas.

Dėl paskelbto karantino buvo atšaukti renginiai, koncertai, festivaliai, o įstaigos veikla persikėlė į virtualią erdvę, tačiau kultūros ir meno darbuotojų veiklos ataskaitose apie atliktus darbus virtualioje erdvėje informacijos nepateikė.

³⁹ Patvirtintas 2018 m. vasario 21 d. Biržų kultūros centro direktoriaus įsakymu Nr. B-5.

⁴⁰ Biržų rajono tarybos 2018 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. T-17 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2018–2020 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

⁴¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais) 4.3.3. p.

⁴² Ten pat 2 p.

⁴³ Biržų rajono tarybos 2021 m. kovo 26 d. sprendimas Nr. T-69 „Dėl pritarimo Biržų kultūros centro 2020 metų veiklos ataskaitai“.

4.3. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai

Siekiant ekonomiškai naudoti finansinius išteklius ir pasiekti geriausią kokybės ir kainos santykį įsigyjant prekes ir paslaugas, būtina vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir kontrolės aplinką. Tinkama pirkimų organizavimo aplinka sudaro pagrindą vykdyti viešųjų pirkimų procedūras, o kontrolės aplinka užtikrina, kad viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos.

Įstaigoje viešųjų pirkimų procedūros vykdomos vadovaujantis Kultūros centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėmis⁴⁴, Kultūros centro viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentu⁴⁵.

Kultūros centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 16.1 p. nustatyta, kad Viešųjų pirkimų komisija pirkimo procedūras atlieka, kai pirkimo vertė viršija 30 000 Eur. 2020 m. Kultūros centras tokių pirkimų neatliko.

Kultūros centre pirkimai vykdomi pagal Kultūros centro direktoriaus patvirtintą Numatomų vykdyti viešųjų pirkimų planą. Kultūros centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 10 punkte nustatyta, kad „Atsiradus poreikiui planas gali būti tikslinamas“. Norime atkreipti dėmesį, kad Kultūros centras 2020 m. Numatomų vykdyti viešųjų pirkimų plane suplanavo įsigyti prekių ir paslaugų už apie 95 tūkst. Eur, tačiau, Biudžeto vykdymo ataskaitos 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, įstaiga įsigijo prekių ir paslaugų už 32,2 tūkst. Eur. Nors įstaigos planas įgyvendintas tik apie 34 proc., jis per metus tikslintas nebuvo.

Kultūros centro direktoriaus įsakymu⁴⁶ paskirti įstaigos viešųjų pirkimų komisija bei viešųjų pirkimų organizatorius, pirkimų iniciatorius nepaskirtas. Įstaigos darbuotojas paaiškino, kad pirkimų iniciatorius yra Kultūros centro direktorius, tačiau Biržų kultūros centro direktoriaus pareigybės aprašyme⁴⁷ tokia funkcija nenumatyta. Audito metu parengtas Kultūros centro direktoriaus įsakymas⁴⁸, kuriuo paskirtas viešųjų pirkimų iniciatorius.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 punkte nustatyta, kad „Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarįją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje“. Kultūros centras 2020 m. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje nepaviešino nei vienos sutarties. Sutartys paviešintos audito metu.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad „Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį <...>“.

⁴⁴ Patvirtinta Biržų kultūros centro 2019 m. gruodžio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. B-33.

⁴⁵ Patvirtinta Biržų kultūros centro 2017 m. liepos 4 d. direktoriaus įsakymu Nr. B-20.

⁴⁶ Biržų kultūros centro direktoriaus 2017 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. B-20 „Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų nuolatinės komisijos sudarymo, pirkimų organizatoriaus paskyrimo ir komisijos darbo reglamento patvirtinimo“ (pakeitimas 2017 m. gruodžio 27 d. Nr. B-37).

⁴⁷ Patvirtinta 2017 m. liepos 28 d. Biržų rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. M-51.

⁴⁸ Biržų kultūros centro direktoriaus 2021 m. balandžio 14 d. įsakymas Nr. B-4 „Dėl Biržų kultūros centro viešųjų pirkimų iniciatoriaus skyrimo“.

Kultūros centras vis dar turi paslaugų tiekimo sutarčių, kurių sutarties terminas neterminuotas. Pvz. Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sutartis sudaryta 2004-01-01.

Į 2020 m. Kultūros centro pirkimo žurnalą nėra įtraukta kai kurių sutarčių (pvz. 2020-05-13 sutartis Nr. VP-33 su UAB „TELE2“; 2020-10-07 sutartis Nr. VP-37 su Eugenijaus Balčiūno IĮ), todėl įstaigos Metinė pirkimų ataskaita Nr. Atn-3 nėra tiksli. Audito metu sutartys į pirkimo žurnalą įtrauktos, Metinė pirkimų ataskaita Atn-3 patikslinta 2021-04-14.

4.4. Dėl paramos lėšų naudojimo

Kultūros centro paramos lėšos naudojamos vadovaujantis Kultūros centro paramos lėšų gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašu⁴⁹ (toliau – Tvarkos aprašas) bei Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklėmis⁵⁰.

4.4.1. Kultūros centras 2020 m. pradžioje turėjo 8951,36 Eur, metų pabaigoje – 12 009,27 Eur paramos lėšų. Tvarkos aprašo 7 p. nustatyta, kad paramos apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir naudojama pagal atskirą sąmatą. Kultūros centras 2020 m. buvo pasirengęs 2 sąmatas paramos lėšoms: 200,41 kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms, kurių nebuvo panaudota ir profesionalių teatrų festivaliui „Žaldokynės kraštas“ su patikslinimais 6100,41 Eur, kurių panaudota tik 2774,31 Eur. Tvarkos aprašo 8 p. nustatyta, kad gauta parama naudojama centro numatytiems visuomenei naudingiems tikslams, kuriais laikoma veikla tarptautinio bendradarbiavimo, kultūros puoselėjimo, švietimo, mokslo ir profesinio tobulinimo ir kitose visuomenei naudingomis pripažįstamose srityse.

Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklių 24 p. nustatyta, kad „Gauta parama (jei paramos teikėjo nenurodyta, kam konkrečiai ji skirta) paskirstoma ir naudojama Administracijos ar Biudžetinės įstaigos nuostatuose numatytiems visuomenei naudingiems tikslams bei:

1. Biržų rajono šventėms organizuoti;
2. profesinėms šventėms organizuoti;
3. organizuojamų renginių vietoms įrengti bei tvarkyti;
4. rajoną garsinantiems kolektyvams ar asmenims remti;
5. informacijos sklaidai.

28 punkte nustatyta, kad administracijos ar biudžetinės įstaigos vadovas įsakymu nurodo, kokiai programai ir priemonei įgyvendinti skiriama parama ir nurodoma konkreti suma. Kultūros centre direktoriaus įsakymai dėl paramos lėšų panaudojimo nerengiami.

4.4.2. Tvarkos aprašo 13 p. nustatyta, kad paramos lėšos apskaitomos atskiroje banko sąskaitoje; atskiruose apskaitos registruose. Kultūros centras, nesilaikydamas šios nuostatos, paramos lėšas apskaito 2411104 balansinėje sąskaitoje „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (Projektų lėšos)“, kurioje vykdomos ir kitos bankinės operacijos.

4.4.3. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta, kad apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną, arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip per 4

⁴⁹ Biržų kultūros centro 2017 m. gruodžio 29 d. direktoriaus įsakymas Nr. B-42 „Dėl Biržų kultūros centro paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-183 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklių tvirtinimo“.

mėnesius⁵¹. Norime atkreipti dėmesį, kad balansinės sąskaitos 2411104 apyvartos nesutampa su banko sąskaitos apyvartomis, nes į buhalterinę apskaitą nebuvo įtrauktos įstaigos vidinės operacijos.

Audito metu neatitiktis ištaisyta, Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas koreguotas žiniaraštis su atliktomis operacijomis.

4.5. Dėl pinigų banko sąskaitose apskaitos

Kultūros centras neturi pasitvirtinęs Finansinio turto apskaitos tvarkos aprašo. Pavyzdiniame finansinio turto apskaitos tvarkos apraše⁵² 7.1 p. nustatyta, kad pinigai ir pinigų ekvivalentai skirstomi pagal pinigų paskirtį:

1. biudžeto asignavimus;
2. nebiudžetines lėšas;
3. biudžetinių įstaigų pajamų įmokos į valstybės biudžetą.

Kultūros centras disponuoja 4 banko sąskaitomis. Pinigams bankų sąskaitose apskaityti pagal Kultūros centro patvirtintą sąskaitų planą⁵³ naudojamos balansinės sąskaitos:

- 2411101 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (biudžeto asignavimai)“;
- 2411102 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (įplaukos už paslaugas ir pavedimų lėšos)“;
- 2411104 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (projektų lėšos)“;
- 2411108 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (kitų šaltinių lėšos)“.

Patikrinus banko sąskaitų likučius ir apyvartas, nustatyta, kad dviejų banko sąskaitų likučiai ir apyvartos atskirai pagal kiekvieną buhalterinę sąskaitą 2411102 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (įplaukos už paslaugas ir pavedimų lėšos)“ ir 2411108 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (kitų šaltinių lėšos)“ likučiais ir apyvartomis nesutampa. Nustatyta, kad dalis įplaukų už paslaugas registruojamos balansinėje sąskaitoje 2411108 „Pinigai Lietuvos bankų sąskaitose (kitų šaltinių lėšos)“.

4.6. Dėl teikiamų atlygintinių paslaugų apskaitos ir tvarkos

Kultūros centras bilietų į komercinius renginius pardavimą ir jų apskaitą vykdo Kultūros centro bilietų į komercinius renginius pardavimo ir jų apskaitos nustatyta tvarka⁵⁴. Biržų rajono savivaldybės taryba 2016 m. sausio 28 d. sprendimu⁵⁵ nustatė Biržų kultūros centro teikiamų atlygintinių paslaugų kainas. Audito metu peržiūrėtos 2019 m. ir 2020 m. sudarytos salės nuomos sutarys, paslaugų sutartys ir 2020 m. įvykusių komercinių renginių salės nuomos skaičiavimai ir bilietų platinimas. Audito metu buvo patikrinta Kultūros centro suteiktų paslaugų apskaita pagal 2020 m. vasario ir spalio mėn. išrašytas sąskaitas-faktūras.

Tarybos sprendimu patvirtintos kai kurios patalpų kitiems renginiams kainos, išskirtos Savivaldybės viešosioms įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms (žr. 6 lentelę).

⁵¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 4 p.

⁵² <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/apskaita-ir-atskaitomybe/viesojo-sektoriaus-subjektu-apskaita-ir-atskaitomybe/finansine-atskaitomybe/pavyzdinis-viesojo-sektoriaus-subjektu-buhalterines-apskaitos-vadovas>

⁵³ Biržų kultūros centro direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymas „Dėl apskaitos politikos ir vidaus tvarkų aprašų patvirtinimo“.

⁵⁴ Patvirtinta Biržų kultūros centro direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. B-42.

⁵⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T-19 „Dėl Biržų kultūros centro teikiamų atlygintinių paslaugų kainų“.

6 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Mato vnt.	Tarybos patvirtinta kaina, Eur	Tarybos patvirtinta kaina Savivaldybės viešosioms įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms, Eur
1.	salės nuoma	1 val.	30,00	20,00
2.	salės nuoma su stacionariu garso aparatūros iki 3 kw komplektu (1–5 mikrofonai, 1 CD grotuvas, stiprintuvas, garso pultas) ir stacionaria apšvietimo aparatūra	1 val.	43,00	29,00
3.	veidrodinės šokių salės nuoma	1 val.	9,00	6,00
4.	II aukšto fojė nuoma	1 val.	17,00	9,00
5.	II aukšto fojė nuoma su garso aparatūros iki 3 kw komplektu (1–5 mikrofonai, 1 CD grotuvas)	1 val.	29,00	20,00

Savivaldybės biudžetinės įstaigos, neįgaliųjų organizacijos, organizacijos, vykdančios labdaringas akcijas Tarybos sprendimu⁵⁶ yra atleistos nuo mokėjimo už teikiamas Kultūros centro atlygintinas paslaugas. Tačiau Kultūros centras Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms taikė įkainius. Pavyzdžiui, 2020 m. vasario mėn. įvyko lopšelio darželio „Genys“ jubiliejinis renginys. Pagal 2019 m. rugsėjo 11 d. salės nuomos sutartį Nr. TP-50 už 3 val. salės nuomą įstaiga sumokėjo po 43,0 Eur už valandą. Tačiau pagal 2020 m. sausio 8 d. salės nuomos sutartį su Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru nustatyta salės nuomos kaina 29 Eur už valandą (t. y. pagal pateiktos 6 lentelės duomenis sumažinta salės nuomos kaina, kuri turi būti taikoma Savivaldybės viešosioms įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms). Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad tiek vienoje, tiek kitoje sutartyje nėra nurodyta, kad salė nuomojama su stacionariu garso aparatūros iki 3 kw komplektu (1–5 mikrofonai, 1 CD grotuvas, stiprintuvas, garso pultas) ir stacionaria apšvietimo aparatūra.

Kultūros centro bilietų į komercinius renginius pardavimo ir jų apskaitos tvarkos 7 p. nustatyta, kad <...> Jei į renginį bilietai buvo platinami internetu, renginio organizatorius Kultūros centrui pateikia informaciją apie bilietų pardavimą internetu <...>. Norime atkreipti dėmesį, kad Kultūros centras ne visada pareikalauja iš renginio organizatoriaus pateisinamojo dokumento apie organizatoriaus išplatintus bilietus.

4.7. Dėl dokumentų rengimo

Norime atkreipti dėmesį, kad Kultūros centro rengiami ir siunčiami dokumentai neatitinka Dokumentų rengimo taisyklių⁵⁷ reikalavimų, t. y. rašytinių dokumentų turinyje kartu su kitais

⁵⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimo Nr. T-100 „Dėl Biržų kultūros centro atlygintinų paslaugų kainų“ 2.1. p.

⁵⁷ Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“.

dokumentų struktūros elementais turi būti herbas Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo nustatyta tvarka.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami šioje ataskaitoje išdėstytus dalykus ir audito metu teiktus pastebėjimus siūlome:

Biržų rajono savivaldybės direktoriui:

1. Spęsti klausimą dėl Savivaldybės aplinkos ir vidaus patalpų plotų normatyvų nustatymo (ataskaitos 3.1.4 p.).

Kultūros centro direktoriui:

1. Užtikrinti, kad būtų įgyvendinami Tarybos sprendimai, kuriais Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai įpareigojami užtikrinti, kad metų pradžios įsiskolinimas (mokėtinų sumų) neturi viršyti metų pabaigos įsiskolinimo (ataskaitos 1 dalis).

2. Pergrupuoti ilgalaikį materialųjį turtą (ataskaitos 2.1 p.).

3. Buhalterinėje apskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas apskaityti vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 2.3 p.).

4. Siekiant užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą. Spręsti klausimą dėl pareigybių ir etatų perskirstymo bei sargų reikalingumo (ataskaitos 3.1.1, 3.1.2 ir 3.1.3 p.).

5. Spręsti klausimą dėl patalpų, esančių adresu: Biržų Šv. Jono Krikštytojo parapijos Caritas, Rotušės g. 4, Biržai (ataskaitos 3.1.5 p.).

6. Užtikrinti, kad Darbo sutartys atitiktų LR Darbo kodekso normas (ataskaitos 3.2 dalis).

7. Užtikrinti, kad už papildomą darbą ir kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas būtų skaičiuojama ir apmokama LR Darbo kodekso nustatyta tvarka. Nepanaudotų kasmetinių atostogų dienų skaičiavimą apspręsti darbo apmokėjimo sistemoje (ataskaitos 3.3 ir 3.4 dalys).

8. Sutvarkyti Nekilnojamojo turto registre patikėjimo daiktinės teisės (ataskaitos 3.5.1 – 3.5.3 p.).

9. Sutvarkyti Nekilnojamojo turto registre panaudos sutartimis valdomą arba gautą nekilnojamojo turto daiktines teises, bei įtraukti visą šiomis teisėmis valdomą turtą į buhalterinę apskaitą. Patikslinti Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyta, kad panaudai perduotas ilgalaikis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose (3.5.4 – 3.5.6 p.).

10. Spręsti klausimą dėl Kultūros centro skyriams patalpų naudojimo įteisinimo (ataskaitos 3.5.7 p.).

11. Sudaryti valstybinės žemės panaudos sutartis neatlygintinai naudoti valstybinės žemės sklypus, kurių reikia patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais gauto nekilnojamojo turto eksploatacijai (ataskaitos 3.5.8 p.).

12. Registruojant apskaitoje atsargų perdavimo arba pardavimo operaciją, nuvertėjimą arba nurašymą, teikti informaciją apie nuvertėjimo arba nurašymo iš balanso ir iš nebalansinės apskaitos pagrindą (ataskaitos 3.6 dalis).

13. Metinę įstaigos inventORIZaciją atlikti vadovaujantis InventORIZacijos taisyklių nuostatomis (ataskaitos 3.7 d.).

14. Kultūros centro veiklos planus rengti pagal Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose nustatytais tikslus ir įgyvendinimo rodiklius, o ataskaitose teikti informaciją apie šių tikslų ir rodiklių rezultatus (ataskaitos 4.2 d.).

15. Atsižvelgus į reikšmingus viešųjų pirkimų poreikio pasikeitimus, tikslinti Numatomų vykdyti viešųjų pirkimų planą; peržiūrėti neterminuotas paslaugų sutartis (ataskaitos 4.3 dalis).

16. Užtikrinti, kad paramos lėšos būtų apskaitomos atskiroje banko sąskaitoje ir jai priskirtoje balansinėje sąskaitoje bei paramos lėšų tinkamą panaudojimo suforminimą ir panaudojimą. (ataskaitos 4.4 dalis).

17. Atskirti buhalterines pinigų banko sąskaitas pagal opercijų paskirtį, kad visos operacijos būtų įtrauktos į buhalterinę apskaitą. Buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka (ataskaitos 4.4 ir 4.5 dalis).

18. Peržiūrėti ir teikti Tarybai tvirinti paslaugų kainas. Užtikrinti, kad teikiamų paslaugų sutartyse būtų teikiama teisinga informacija (ataskaitos 4.6 dalis).

19. Užtikrinti, kad Kultūros centro rengiami ir siunčiami dokumentai atitiktų Dokumentų rengimo taisyklių reikalavimus (ataskaitos 4.7 dalis).

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Biržų rajono savivaldybės direktoriui

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Spęsti klausimą dėl Savivaldybės aplinkos ir vidaus patalpų plotų normatyvų nustatymo (ataskaitos 3.1.4 p.).			

Kultūros centro direktoriui

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Užtikrinti, kad būtų įgyvendinami Tarybos sprendimai, kuriais Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai įpareigojami užtikrinti, kad metų pradžios įsiskolinimas (mokėtinų sumų) neturi viršyti metų pabaigos įsiskolinimo (ataskaitos 1 dalis)	2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimas (mokėtinų sumų) būtų ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d.	2022 m. sausio mėn.	Vyr. buhalteris
2.	Pergrupuoti ilgalaikį materialųjį turtą (ataskaitos 2.1 p.).	Finansinės būklės ataskaitoje pergrupuoti ilgalaikį materialųjį turtą	2021 m. liepos mėn.	Vyr. buhalteris
3.	Buhalterinėje apskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas apskaityti vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 2.3 p.).	Į kitų paslaugų sąnaudas įtraukti sąnaudas, vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis	Iki 2021 m. rugsėjo mėn.	Vyr. buhalteris

4.	Siekiant užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą. Spręsti klausimą dėl pareigybių ir etatų perskirstymo bei sargų reikalingumo (ataskaitos 3.1.1, 3.1.2 ir 3.1.3 p.).	Perskirstyti pareigybes ir etatus, vadovaujantis ataskaitos 3.1.1., 3.1.2 p. Spręsti klausimą dėl signalizacinės apsaugos paslaugos, atsisakant sargų etatų.	Iki 2022 m. liepos mėn. Iki 2022 m. gruodžio mėn.	Direktorius
5.	Spręsti klausimą dėl patalpų, esančių adresu: Biržų Šv. Jono Krikštytojo parapijos Caritas, Rotušės g. 4, Biržai (ataskaitos 3.1.5 p.).	Sudaryti patalpų naudojimo sutartį. Su darbuotoju nutraukti papildomą susitarimą dėl valytojos darbo.	Iki 2021 m. spalio mėn.	Direktorius
6.	Užtikrinti, kad Darbo sutartys atitiktų Darbo kodekso normas (ataskaitos 3.2 dalis).	Sutvarkyti darbo sutartis, kad atitiktų LR Darbo kodekso normas	Iki 2021 m. rugsėjo mėn.	Direktorius
7.	Užtikrinti, kad už papildomą darbą ir kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas būtų skaičiuojama ir apmokama Darbo kodekso nustatyta tvarka. Nepanaudotų kasmetinių atostogų dienų skaičiavimą apspręsti darbo apmokėjimo sistemoje (ataskaitos 3.3 ir 3.4 dalys).	Papildyti darbo apmokėjimo sistemą apie nepanaudotų kasmetinių atostogų skaičiavimą.	Iki 2021 m. liepos mėn.	Direktorius
8.	Sutvarkyti Nekilnojamojo turto registre patikėjimo daiktinės teisės (ataskaitos 3.5.1 – 3.5.3 p.).	Įregistruoti Nekilnojamojo turto registre patikėjimo daiktinės teisės	Iki 2022 m. liepos mėn.	Direktorius
9.	Sutvarkyti Nekilnojamojo turto registre panaudos sutartimis valdomą arba gautą nekilnojamojo turto daiktines teises, bei įtraukti visą šiomis teisėmis valdomą turtą į buhalterinę apskaitą. Patikslinti Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyta, kad panaudai perduotas ilgalaikis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose (3.5.4 – 3.5.6 p.).	Įregistruoti Nekilnojamojo turto registre panaudos sutartimis valdomą arba gautą nekilnojamojo turto daiktines teises, įtraukti visą šiomis teisėmis valdomą turtą į buhalterinę apskaitą. Papildyti Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašą apie panaudai perduotą ilgalaikį turtą.	Iki 2022 m. liepos mėn.	Direktorius, vyr. buhalteris
10.	Spręsti klausimą dėl Kultūros centro skyriams patalpų naudojimo įteisinimo (ataskaitos 3.5.7 p.).	Įteisinti raštu apie leidimą Kultūros centro skyriams naudotis patalpomis.	Iki 2021 m. gruodžio mėn.	Direktorius

11.	Sudaryti valstybinės žemės panaudos sutartis neatlygintinai naudoti valstybinės žemės sklypus, kurių reikia patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais gauto nekilnojamo turto eksploatacijai (ataskaitos 3.5.8 p.).	Sudaryti valstybinės žemės panaudos sutartis.	Iki 2022 m. liepos mėn.	Direktorius
12.	Registruojant apskaitoje atsargų perdavimo arba pardavimo operaciją, nuvertėjimą arba nurašymą, teikti informaciją apie nuvertėjimo arba nurašymo iš balanso ir iš nebalansinės apskaitos pagrindą (ataskaitos 3.6 dalis).	Atsargų nurašymo ir perdavimo aktuose nurodyti atsargų nurašymo pagrindą.	Nuolat	Vyr. buhalteris
13.	Metinę įstaigos inventorizaciją atlikti vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių nuostatomis (ataskaitos 3.7 d.).	Inventorizacijos aprašus sugrupuoti pagal buhalterines sąskaitas, sudaryti viso ilgalaikio materialiojo turto inventorizacinius aprašus.	2021 m. gruodžio mėn.	Vyr. buhalteris
14.	Kultūros centro veiklos planus rengti pagal Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose nustatytais tikslus ir įgyvendinimo rodiklius, o ataskaitose teikti informaciją apie šių tikslų ir rodiklių rezultatus (ataskaitos 4.2 d.).	Metinę veiklos ataskaitą rengti pagal Savivaldybės strateginiame plane numatytus tikslus ir įgyvendinimo rodiklius	Bus atsižvelgta rengiant 2021 m. veiklos ataskaitą	Direktorius
15.	Atsižvelgus į reikšmingus viešųjų pirkimų poreikio pasikeitimus, tikslinti Numatomų vykdyti viešųjų pirkimų planą; peržiūrėti neterminuotas paslaugų sutartis (ataskaitos 4.3 dalis).	Metų eigoje, pasikeitus viešųjų pirkimų poreikiui, tikslinti pirkimų planą. Pakeisti neterminuotas sutartis, atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes.	Iki 2021 m. gruodžio mėn.	Direktorius
16.	Užtikrinti, kad paramos lėšos būtų apskaitomos atskiroje banko sąskaitoje ir jai priskirtoje balansinėje sąskaitoje bei paramos lėšų tinkamą panaudojimo suforminimą ir panaudojimą. (ataskaitos 4.4 dalis).	Atidaryti banke sąskaitą paramos lėšoms ir priskirti buhalterinę balansinę sąskaitą.	2021 m. rugsėjo mėn.	Direktorius, vyr. buhalteris

17.	Atskirti buhalterines pinigų banko sąskaitas pagal operacijų paskirtį, kad visos operacijos būtų įtrauktos į buhalterinę apskaitą Buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka (ataskaitos 4.4 ir 4.5 dalis).	Atskirti buhalterines pinigų banko sąskaitas pagal operacijų paskirtį. Į apskaitą įtraukti vidines banko sąskaitų operacijas.	2021 m. birželio mėn. Nuolat	Vyr. buhalteris
18.	Peržiūrėti ir teikti Tarybai tvirtinti paslaugų kainas. Užtikrinti, kad teikiamų paslaugų sutartyse būtų teikiama teisinga informacija (ataskaitos 4.6 dalis).	Patikslinti ir teikti Tarybai tvirtinti paslaugų kainas.	2021 m. gruodžio mėn.	Direktorius
19.	Užtikrinti, kad Kultūros centro rengiami ir siunčiami dokumentai atitiktų Dokumentų rengimo taisyklių reikalavimus (ataskaitos 4.7 dalis).	Kultūros centro dokumentus rengti vadovaujantis Dokumentų rengimo taisyklėmis.	Nuolat	Sekretorius

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

PRIEDAI

Ataskaita „Biržų kultūros
centro finansinis
(teisėtumo) auditas“
priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Biržų kultūros centro 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų kultūros centras.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3);
- žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).

Įvertiname Mokėtinų sumų ataskaitą⁵⁸ pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Audito apimtis ir metodai	
Audituosios metinės finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	<ul style="list-style-type: none"> - Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - 2020 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais; - 2020 m. direktoriaus veiklos ataskaita; - biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3); - žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).

⁵⁸ Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Kiekybinis reikšmingumas	<p>Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1,5 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 10,3 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. - 1,5 proc. Kultūros centro turto vertės, tai sudaro 31,6 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
2020 m. pradžios ir pabaigos turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 1 258,4 tūkst. Eur, 2020 m. pabaigoje – 2 155,0 tūkst. Eur.
2020 m. pajamos ir sąnaudos	Įstaiga gavo 753,5 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų ir 5,9 tūkst. Eur kitos veiklos pajamų. Patyrė 759,3 tūkst. Eur sąnaudų. Įstaigos sąnaudos viršijo pajamos 2,7 tūkst. Eur.
2020 m. biudžeto asignavimai	Įstaiga 2020 m. gavo 684,4 tūkst. Eur asignavimų, panaudojo 684,2 tūkst. Eur, iš jų 605,7 tūkst. Eur darbo užmokesčiui.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2020 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.	Atlikus veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys: pajamos, sąnaudos, turtas, įsipareigojimai. Šiose srityse reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta.
Pajamų sritis	Atrankos būdu įvertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymo taisyklių reikalavimus.
Įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2020 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika.	<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio nustatymas, įsigaliojus Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui, darbo santykių reglamentavimas pasikeitus Darbo kodeksui.</p> <p>Įvertinome:</p> <ul style="list-style-type: none"> – darbo apmokėjimo sistemos nustatymą įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimą tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos

	kodams, pareigybių aprašymų tinkamumą; – pareiginės algos perskaičiavimo bei pastoviosios dalies koeficientų nustatymo; – darbuotojų, atliekančių pagrindines ir papildomas funkcijas, darbo santykių įforminimą ir kt.
Išlaidų sritis	Vertinome darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo, prekių ir paslaugų pirkimo, kitų išlaidų (komunalinių paslaugų, kitų prekių, kitų paslaugų įsigijimo) panaudojimą.
Turto sritis	Vertinome, ar įstaigos turtas įsigyjamas ir registruojamas, naudojamas, nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Metodai	Tikslai
1.	Duomenų rinkimo ir informacijos šaltiniai: teisės aktai ir kiti dokumentai reglamentuojantys įstaigos veiklą (įstatymai, nutarimai, taisyklės, nuostatai ir kt.); Įstaigos dokumentai (finansinė atskaitomybė, taisyklės, įsakymai ir kt.); Savivaldybės tarybos sprendimai, statistiniai duomenys ir kt.	Susipažinti su teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą.
2.	Dokumentų peržiūra – nagrinėjome viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymą, Kultūros centrų akreditavimo tvarkos aprašą, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, įstaigos direktoriaus įsakymus, susijusius su įstaigos veikla, ir kt. teisės aktus.	Nustatyti, ar įstaiga vadovaujasi teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymą ir tvarką. Teisės aktai ir jų atitiktis.
3.	Pokalbiai su įstaigos direktoriumi, vyr. buhalterė, apskaitininke, sekretore.	Išsiaiškinti: – kaip organizuojami mokami ir nemokami renginiai; – kaip teikiamos trumpalaikės patalpų nuomos paslaugos; – ar sąskaitos išrašomos pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintas kainas.
4.	Duomenų analizė: – įstaigos vidaus dokumentų (vidaus tvarkos taisyklių, direktoriaus įsakymų ir kt.) analizė; – darbuotojų darbo grafikai, darbo laiko apskaitos ir darbo užmokesčio mokėjimo žiniaraščiai; – paslaugų ir prekių teikimo sutartys; – 2020 m. inventORIZACIJOS dokumentų analizė.	Išsiaiškinti: – ar įstaigos vidaus dokumentai atitinka galiojančių teisės aktų reikalavimus; – ar darbo užmokestis skaičiuojamas pagal galiojančius teisės aktus; – ar metinė inventORIZACIJA atlikta vadovaujantis InventORIZACIJOS taisyklėmis.
5.	Anketavimas informacijos rinkimas, pateikiant klausimynus: – dėl įstaigos veiklos ir organizacinės struktūros, – apskaitos sistemos, – vidaus kontrolės aplinkos ir procedūrų, – informacinių sistemų vertinimo, – susijusių šalių, apgaulės ir korupcijos rizikos vertinimo.	Įvertinti įstaigos veiklą.
6.	Patikrinimas Metinės inventORIZACIJOS duomenų patikrinimas	Nustatyti metinės inventORIZACIJOS duomenų atitiktį su apskaitos duomenimis.